

Woord vooraf. Bovenstaande tekst, die op elke pagina terugkeert, is mijn leidraad voor de studie over Spreuken. Het is een citaat uit Spreuken 9:10a. En ik besef daarbij dat ik in deze niet origineel ben, daar veel belangrijker godgeleerden dan ik in de loop van de tijd ditzelfde thema hebben gekozen. Toen Calvijn zijn hogeschool in Genève stichtte, liet hij er deze tekst uit Spreuken in beitelen!

Wat dat betreft, sta ik dus in een reformatorische traditie. Het is mijn leidraad vanaf de tijd dat ik met mijn theologische studie begon. Want toen had ik al voorliefde voor dit Bijbelboek. Ik weet niet of de HEERE het toen al op mijn hart gebonden heeft maar ik mag het er nu in elk geval voor houden. Deze studie is bedoeld voor mijn persoonlijk nut zonder enige wetenschappelijke pretentie. Wellicht mag het voor een ander dienen om zijn voeten te richten op de weg des vredes.

Voor mijzelf ben ik ervan overtuigd, dat het bestuderen van dit uiterst boeiende Bijbelboek niet alleen van het grootste belang is voor het staan in deze tijd op de bodem van de Schriften van het Oude en Nieuwe Testament maar ook met het oog op persoonlijke Godsvrucht, gelet op het gemeentelijke en kerkelijke leven '*ziende op Christus en op de gemeente*'. De apostel Paulus citeert Efeze 5:32b weliswaar in het kader van het huwelijksleven, maar is niet alleen tot dat terrein beperkt. Spreuken handelt over de onderlinge verhoudingen in heel het dagelijkse leven en kan alleen gelezen worden vanuit het geheel van de Heilige Schrift.

De gestalte van Christus licht duidelijk op in Spreuken, specifiek in de Persoon van de Wijsheid. Het klassieke huwelijksformulier belijdt dat *Christus het Hoofd, de wijsheid, troost en bijstand van Zijn gemeente* is. Ik geloof stellig dat deze Wijsheid niemand anders is dan Christus Jezus, Gods eniggeboren Zoon. Apostolische vermaningen krijgen vanuit Spreuken hun diepste lading; ze zijn er een nadere uitwerking van.

Ook uitspraken van Christus in de diverse Evangelien zijn alleen vanuit Spreuken goed te verstaan. Vandaar dat Pieter Oussoren in de Naardense Bijbel het woord voor "spreuken" in het Hebreeuws (משלי, misjley) vertaald heeft met "gelijkenisspreuken". Heel opmerkelijk, omdat Christus, net als profeten uit het Oude Testament, tot het volk niet anders sprak dan door gelijkenissen (zie o.a. Mattheüs 13:34)! We komen er later op terug.

Daarbij is dit Bijbelboek bijzonder gericht op de praktijk der Godzaligheid. En allen, die volgens Gods Woord willen leven, jong en oud, vinden er voor een heel leven onderwijs. Mijn hoogste doel is leerling te blijven van de Wijsheid Die van Boven is. Hij moet alle eer ontvangen. Vooral is deze studie over Spreuken gericht op jonge mensen. De Heilige Geest spreekt hen door dit boek bijzonder aan.

Opzet van de studie. Graag wil ik datgene, wat door de Oudtestamentische wetenschap ter tafel is gebracht, verwerken; voor zover een en ander niet in strijd is met wat de Gereformeerde belijdenisgeschriften op grond van de Bijbel leren. Men mag dat vooringenomenheid achten of er het odium aan hechten van dogmatische vooronderstellingen. Ik voor mij wil mij liever houden aan wat de Schrift zelf zegt volgens artikel VII van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis. Bij het testimonium van kandidaat tot de Heilige Dienst heb ik beloofd om voor Gods aangezicht in die zin te handelen (Ordinantie 7.18.3 van de Kerkorde der Nederlandse Hervormde Kerk).

Het eerste deel van deze studie is een algemene inleiding op de Oudtestamentische tekst. Immers, Spreuken komt niet uit de lucht vallen maar vormt één geheel met de andere Bijbelboeken.

Het tweede deel is een specifieke inleiding op het Bijbelboek Spreuken.

Het derde deel heeft mijn exegese en toepassing van elk vers van dit Bijbelboek tot inhoud.